

LM-sak 8.6.4/2019 Velferd for alle – et politisk og verdimessig valg

Landsstyret innstiller for landsmøtet:

Landsmøtet vedtar uttalelsen «Velferd for alle – et politisk og verdimessig valg»

Velferd for alle - et politisk og verdimessig valg

Et samfunn som er godt både for den enkelte og for fellesskapet forutsetter et solid sikkerhetsnett som favner alle. Dette er viktige kjerneverdier i den norske modellen, som FO nå ser står under press.

Vi kan sikre velferd for alle. Hvordan vi får det til er et politisk og verdimessig valg. Som profesjonsforbund for ansatte i mange ulike velferdstjenester erfarer FO ofte at tjenester og ytelser blir svekket, og at det stilles spørsmål ved om vi har råd til mange av dagens velferdsordninger.

FO mener vi ikke har råd til å la være! Gode universelle ordninger og rimelig nivå på ytelser forebygger problemer og kostnader. FOs medlemmer vet det lønner seg å investere i trygge oppvekstvilkår, gode skoler, bedre tilbud til mennesker med rus- og psykiske lidelser og flere arbeidskvalifiserende tiltak. Det må også sikres et tilstrekkelig økonomisk sikkerhetsnett.

I etterkrigstiden hadde Norge politikere, fagforeninger og profesjoner som sammen bygde velferdsstaten. Selv om landet vårt var fattig, vek de ikke fra grunnleggende verdier som solidaritet og felleskap. Norge har hatt eventyrlig økonomisk og sosial vekst etterkrigstiden. Takket være modige politikere fikk alle ta del i den.

Nå er vi over i en annen tid. Forskjellene øker og det er mer legitimt med ordninger som kommer få til gode fremfor å sikre fellesskapet. Samfunnet trenger mer enn noen gang politikere som ser verdien av felleskapet og at alle får delta selv om ressursene er ulikt fordelt. Politikere må bygge sin politikk på kunnskap om hva som hjelper og tørre å bruke makta si for å hjelpe utsatte grupper til å leve et verdig og meningsfullt liv.

FO er bekymret for den politiske vinden som blåser over landet. Verdier som solidaritet, inkludering og «yte etter evne» taper for verdien «den sterkestes rett». FO står opp for velferdsstaten vi har kjempet fram. Fortsatt er det stor oppslutning om at velferdstjenestene er et offentlig ansvar og skal finansieres gjennom skattesystemet. FO opplever at dette utfordres, og at det stilles spørsmål ved om vi har råd til universelle ordninger som grunnpilar i den norske velferdsstaten.

Dagens politiske retorikk og medias fremstilling av samfunnets utfordringer, påvirker hvordan vi forstår og begrunner sosiale problemer og forskjeller. Å sikre gode velferdstjenester for alle krever politisk vilje, tillit og legitimitet. Vi må være villig til å betale skatt etter evne og være solidariske med medborgere som ikke har samme mulighet til å bidra. Vi trenger modige politikere som tenker langsiktig, argumenterer for fellesskapet og er villige til å investere for at dette skal være mulig også i framtiden.

46 Velferdstjenester og ytelser må ha utjevneende effekt. FO opplever at opparbeidede
47 trygde- og velferdsytelser svekkes, at mottakere av velferdsordninger
48 mistenkeligjøres og at forskjellene øker. Tjenestene er ikke tilgjengelige for alle når
49 vi har høye egenandeler på tjenester i spesialisthelsetjenesten. Det kan bidra til at
50 pasienter enten avslutter behandling for tidlig eller settes i et økonomisk uføre de
51 ikke kommer ut av. Regjeringens ulikhetsmelding fra mars 2019 viser at de som har
52 mest vinner på regjeringens politikk. Økende forskjeller handler om mer enn penger.
53 Lavinntektsgrupper har lavere status, dårligere helse og lever kortere enn de med
54 høy inntekt. Dette går særlig ut over barn. Forskjellene rammer de som allerede er
55 marginaliserte og utsatt for andre sosiale problemer som rasisme eller diskriminering
56 på arbeidsmarkedet på grunn av funksjonsnivå.

57
58 Vår velferd er skapt gjennom en offentlig politikk basert på verdier som humanitet,
59 solidaritet og likeverd. Dette har vært en villet og styrt offentlig politikk med mål om
60 omfordeling. Disse verdiene står FO opp og kjemper for.